

GAZETA BEZPŁATNA

PULS REGIONU

MAGAZYN SAMORZĄDÓW
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Nr 128 styczeń — marzec 2016 r.

ISSN 1508 – 4558 nakład 6.000 egz.

Wesołych
Świat Wielkanocnych
Naszym Czytelnikom
życzy Redakcja

Mój komentarz

„Wesołych Świąt” – przekazujemy sobie teraz te miłe słowa. Słowa, które niosą dobre przesłanie, dobre intencje, może energię? To ważne w czasach, gdy zewsząd dociera do nas tyle informacji, które tę dobrą energię po prostu wyczerpują. Zewsząd, to nie znaczy ze stron „Pulsu”. Zerknijcie Państwo na nie. Tym razem proponujemy zainteresowanie się funduszami europejskimi, szczególnie tymi, które dotyczą działań na rzecz ochrony środowiska. A może zainteresuje Was to, że realizowany jest program budowy i modernizacji dróg? Myślę, że nie powinniście przeoczyć tekstu o tym, że Kurzętnik, to miejscowość z ambicjami. Już służę podpowiedzią – ambicjami miejskimi. No i jeszcze polecić wypada relację z największej edukacyjnej imprezy w ostatnim czasie, która nosi dumny tytuł „Turniej o dzban mleka”. Jej pierwsza edycja odbyła się niedawno, niosła wiele radości (i treści!) i o tym także warto przeczytać. I już jestem pewien, że tak jak miłe świąteczne życzenia, tak i lektura gazety, którą trzymacie w ręku, nastroi Was dobrą energią. Czego życzę na Święta i na co dzień.

Redaktor

KRUS INFORMUJE ZASIŁEK MACIERZYŃSKI

Komu przysługuje zasiłek macierzyński od 1 stycznia 2016 r.?

Od 1 stycznia 2016 r. zasiłek macierzyński przysługuje osobie ubezpieczonej podlegającej z mocy ustawy lub na wniosek ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz emerytalno-rentowemu, bądź tylko ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, która:

- jest matką albo ojcem dziecka,
- przysposobiła dziecko w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia,
- przyjęła dziecko w wieku do 7 roku życia na wychowanie, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia, jeżeli w tym czasie został złożony wniosek o przysposobienie,
- przyjęła dziecko w wieku do 7 roku życia na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia.

Ubezpieczonemu ojcu dziecka zasiłek macierzyński przysługuje tylko w przypadku:

- skrócenia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego na wniosek matki dziecka po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka,
- śmierci matki dziecka,
- porzucenia dziecka przez matkę.

Przez jaki okres przysługuje zasiłek macierzyński?

Zasiłek macierzyński przysługuje przez okres 52 tygodni liczonych od dnia porodu, przysposobienia lub przyjęcia dziecka na wychowanie – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka. Natomiast w przypadku urodzenia większej liczby dzieci okres ten wydłuża się do maksymalnie 71 tygodni.

Szczegółowe informacje:

www.krus.gov.pl

lub każdym oddziale i placówce KRUS

Robert Abakanowicz i zespół

Reklama

Kierownik Biura Reklamy

Sylwia Szkamruk

tel. 89 535 48 92 fax 89 535 48 91 e-mail: inter@cso.pl

Korekta:

Jolanta Grochowska

Grafika, skład, łamanie:

Zbigniew Nowicki, tel. 515 241 779

e-mail: reklama@data.pl

Wydawca:

INTER PRIM Sp. z o.o. ul. Św. Wojciecha 2/23

10-038 Olsztyn

Dyrektor Wydawnictwa

Irena Węgrowska

Zarząd wydawnictwa:

Prezes Wydawnictwa

Jarosław Kosiński

inter-prim@neotrada.pl

Redakcja:

ul. Św. Wojciecha 2/23, 10-038 Olsztyn

tel./fax 89 535 48 90, 89 535 48 91, 89 535 48 92

e-mail: inter@cso.pl

Kolportaż poprzez Poczta Polska do firm i instytucji na terenie Olsztyna, do 116 urzędów miast, gmin, miast i gmin oraz 19 starostw. Wszystkie sołectwa woj. warmińsko-mazurskiego (2273), nadleśnictwa (39). Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Urząd Marszałkowski i Urząd Wojewódzki.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych artykułach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń oraz jakość nadesłanych materiałów. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Drogi lokalne finansowane z PROW 2014-2020

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizuje kolejne zadania objęte Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Od 22 lutego 2016 r. trwa nabór wniosków o przyznanie pomocy na realizację operacji typu „**Budowa lub modernizacja dróg lokalnych**” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”, poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”.

Pomoc będzie przyznawana na operacje w zakresie budowy, przebudowy lub zmiany nawierzchni dróg gminnych, powiatowych lub wewnętrznych. Preferowane są kompleksowe rozwiązania w ramach lokalnej infrastruktury drogowej, poprzez które należy rozumieć także roboty wykonywane w pasie drogowym, np. chodniki, przepusty, oświetlenie. Należy jednak zaznaczyć, że pomoc nie będzie przyznawana na inwestycje polegające na wykonaniu robót przywracających pierwotny stan drogi, także przy użyciu wyrobów budowlanych innych niż użyte w stanie pierwotnym, czy też na budowę, przebudowę lub zmianę nawierzchni wyłącznie chodnika. Wiąże się to z definicją remontu drogi, którą określa ustawa o drogach publicznych, a to oznacza, że remont dróg nie może stanowić przedmiotu wsparcia na operacje typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych”.

Z budżetu działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich*, objętego PROW na lata 2014-2020, przypadającego na województwo warmińsko-mazurskie w wysokości **45 758 300 euro**, na realizację budowy lub modernizacji dróg lokalnych, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeznaczył **30 milionów euro**.

O wsparcie mogą ubiegać się gminy, związki międzygminne, powiaty oraz związki powiatów. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji w wysokości **63,63%** poniesionych kosztów kwalifikowalnych i będzie przyznawana do wysokości limitu, który w okresie realizacji operacji PROW na lata 2014-2020 wynosi **3 000 000 zł** na jednego Beneficjenta.

W tzw. katalogu kosztów kwalifikowalnych uwzględniono między innymi: budowę, przebudowę lub zmianę nawierzchni drogi, budowę kanałów technologicznych w ciągu budowanej lub przebudowywanej drogi związanych z potrzebami zarządzania tą drogą lub potrzebami ruchu drogowego, zakupu sprzętu, materiałów i usług służących operacji, kosztów ogólnych związanych bezpośrednio z przygotowaniem i realizacją operacji do wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowanych, **podatek od towarów i usług (VAT)**. Nadmienić należy także, że potencjalni wnioskodawcy, ubiegający się o przyznanie pomocy w zakresie budowy lub modernizacji dróg lokalnych, **muszą spełnić istotny warunek kwotowy**, który mówi, że suma kosztów kwalifikowalnych nie może przekroczyć kwoty **1 miliona euro** w przeliczeniu na złote według średniego kursu walut obcych Narodowego Banku Polskiego z dnia 22 lutego 2016 r. Koszty ogólne można ponosić już od 1 stycznia 2014 r. Natomiast koszty kwalifikowalne, inwestycyjne, należy ponosić po dniu zawarcia umowy o przyznanie pomocy na realizację operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych”.

Nabór wniosków o przyznanie pomocy zakończy się **31 marca 2016 r.** o godzinie 15:00. Dokumenty aplikacyjne wraz z odniesieniem do obowiązujących aktów prawnych dostępne są na stronie www.sporol.warmia.mazury.pl (zakładka PROW 2014-2020). Szczegółowych informacji związanych z możliwością ubiegania się o pomoc ww. zakresie tematycznym można uzyskać w siedzibie Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa (ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn, pok. 453, 455) oraz w Sekretariacie PROW pod dostępnymi numerami telefonów 89 521-92-85; **89 521-92-75**. Wnioski należy składać bezpośrednio w Sekretariacie PROW (pok. 404).

Szczegółowe informacje na temat PROW 2014 – 2020 dostępne są na stronach internetowych:
www.minrol.gov.pl - Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
www.prow.warmia.mazury.pl - Urzędu Marszałkowskiego Woj. Warmińsko-Mazurskiego

Gustaw Marek
Brzezin

Marszałek Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Realizacja celów wdrażanego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 stwarza dogodnie możliwości do podejmowania słusznych działań będących szansą dla przedsiębiorczych mieszkańców z terenów wiejskich. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju wszystkim podmiotom zamieszkującym obszary wiejskie oraz osiągnięcie faktycznego dobrobytu społeczności wiejskiej, ukierunkowuje samorządy lokalne do aktywnego podejmowania inicjatyw przyczyniających się do rozwoju przedsiębiorczości, w tym w zakresie infrastruktury technicznej. Zatem potrzeba poprawy infrastruktury, w tym drogowej jest najskuteczniejszą formą tzw. „pobudzenia obszarów wiejskich”, zmieniającą warmińsko-mazurskie oblicze wsi na lepsze.

Sylwia Jaskulska

Członek Zarządu
Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Województwo warmińsko-mazurskie ma coraz więcej do zaoferowania w procesie przeobrażeń naszego regionu.

Dzięki funduszom z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wspólnie przyczyniamy się do prężnego rozwoju infrastruktury drogowej na poziomie lokalnym. Z satysfakcją stwierdzam, że liczne działania prowadzone przez samorządy lokalne w kierunku budowy, przebudowy lub zmiany nawierzchni dróg lokalnych przyniosą wymierne korzyści nie tylko mieszkańcom, ale również inwestorom oraz turystom.

Instytucja Wdrażająca:
Urząd Marszałkowski Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
Departament Rozwoju
Obszarów Wiejskich i Rolnictwa
ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn
sekretariat: 89 521 92 50, fax 89 521 92 59
sekretariat PROW: 89 521 92 85
e-mail: dow@warmia.mazury.pl
prow@warmia.mazury.pl

Prawo do prywatności

Wśród powszechnych praw człowieka pojawia się m.in. prawo do prywatności. O dobro to można zadbać przede wszystkim chroniąc swoje dane osobowe. Przepisy prawne, zwłaszcza ustawa o ochronie danych osobowych, precyzują prawa i obowiązki podmiotów, instytucji oraz prawa osób, których dane dotyczą po to, by zagwarantować każdej osobie poszanowanie jej życia prywatnego.

Kradzież tożsamości – jak działają sprawcy?

Imię i nazwisko, adres zamieszkania, PESEL... To tylko nieliczne przykłady danych osobowych. Ich katalog nie jest jednak zamknięty, bowiem dane osobowe to różnorodne informacje, dzięki którym możliwe jest zidentyfikowanie konkretnej osoby. Danymi osobowymi posługujemy się w codziennym życiu – logując się do serwisów internetowych, podpisując umowy, rejestrując się w przychodni lekarskiej. Są one zbierane, przechowywane i opracowywane w bazach wielu instytucji i podmiotów. Bardzo często proszeni jesteśmy o wyrażenie zgody na ich przetwarzanie, np. gdy serwis internetowy chce wykorzystać nasze dane w celach marketingowych. W każdej chwili mamy również prawo tę zgodę cofnąć. Prawne ramy obrotu danymi osobowymi określiła *Ustawa o ochronie danych osobowych*, która gwarantuje maksymalną ochronę praw i wolności każdej osobie prywatnej, dając prawo do decydowania o tym komu, w jakim celu i w jakim zakresie przekazujemy nasze dane osobowe.

Jeśli nieodpowiednio chronimy swoją prywatność możemy paść ofiarą zjawiska kradzieży tożsamości. Sprawca podszywa się wtedy pod inną osobę i wykorzystuje jej dane osobowe. Najczęściej ma on na celu osiągnięcie korzyści majątkowej, ale czasem działa ze zwykłej złośliwości. Najbardziej niepokojące jest to, że złodzieje danych osobowych wykazują się niezwykłą pomysłowością, a wiele potencjalnych ofiar – nieroztropnością... Sprawcy podszywają się pod banki, firmy szukające pracowników lub sklepy internetowe, a nieuważny internauta udostępnia oszustom informacje, o które proszą. Dokumenty, zawierające nasze dane osobowe mogą trafić do niepowołanych osób, gdy zostaną skradzione przez kieszonkowca lub gdy zagubimy je.

Możliwość wykorzystania skradzionych danych osobowych jest wiele. Podszywając się pod właściciela dokumentu sprawcy zaciągają pożyczki przez Internet lub w firmach udzielających chwilówek. Ofiara przestępstwa dowiaduje się o tym niestety dopiero wówczas, gdy otrzymuje wezwanie do zapłaty lub gdy kontaktuje się z nią przedstawiciel firmy windykacyjnej. Skradziony dowód osobisty może też posłużyć jako sposób na wynajęcie mieszkania, a środki pieniężne z zagubionej karty bankomatowej nieuczciwy znalazca bardzo szybko roztrwoni na różne przyjemności. Coraz powszechniejsze stało się kserowanie i skanowanie dowodu. Okazuje się jednak, że nie zawsze wymaganie od nas kserokopii dokumentu jest w pełni uzasadnione i wtedy należy stanowczo odmówić. Zdarza się również, iż np. w wypożyczalniach sprzętu jesteśmy proszeni o pozostawienie dokumentu pod zastaw. Pamiętać należy jednak, że jest to niezgodne z prawem. Nigdy nie wiemy, co może stać się z dokumentem podczas naszej nieobecności, a informacje, które zawiera mogą zostać wykorzystane do zaciągnięcia kredytu, pożyczki lub podpisania umowy.

Okazuje się jednak, że w działaniu złodziei tożsamości dotkliwą są nie tylko poniesione straty materialne. Czasem sprawca może skompromitować nas w zupełnie inny sposób... Osoba, która uzyska dostęp do naszego profilu w mediach społecznościowych podszywając się pod nas może np. wysłać innym użytkownikom obraźliwe wiadomości lub upubliczniać kompromitujące zdjęcia. Być może sprawcy, chcąc wyłudzić dodatkowe pieniądze, zaczną swoją ofiarę szantażować.

Jak chronić swoje dane osobowe?

Przed nieprzyjemnymi sytuacjami i ogromnym stresem uchronić nas może przede wszystkim ostrożność podczas posługiwania się naszymi danymi i w kontaktach z osobami nieznanymi. Warto unikać podejrzanych stron internetowych i nie otwierać wiadomości mailowych od nieznanego nadawcy. Mogą one zawierać zawirusowane linki, a także odsyłać do fałszywych stron znanych banków, na

których pojawia się ponaglenie, by – pod pretekstem zawieszenia konta – uzupełnić swoje dane osobowe. Uczciwie działające banki i inne instytucje finansowe nie stosują tego typu praktyk, więc wiadomości takie należy ignorować. Również podczas rozmów telefonicznych z nieznanymi osobami nie należy im podawać swoich danych. Wyrzucając stare dokumenty i korespondencję warto je zniszczyć, uniemożliwiając innym osobom odwołanie ich treści.

Bezwzględnie należy również pilnować swoich dokumentów, kart kredytowych, haseł i numerów PIN. Chcąc zastrzec dokumenty w razie ich zagubienia lub kradzieży można udać się do najbliższego oddziału swojego banku lub wcześniej założyć konto w Biurze Informacji Kredytowej (BIK), by mieć możliwość zastrzegania dowodu online. Już po kilku minutach informacja, iż dokument został zastrzeżony dotrze do wszystkich banków w kraju. Jeśli dodatkowo uruchomimy alert kredytowy, konto w BIK posłużyć może również do kontrolowania aktywności kredytowej – jeśli ktoś będzie próbował wziąć kredyt w naszym imieniu natychmiast otrzymamy wiadomość SMS lub e-mail. Podobnie, gdy skradziona zostanie karta bankomatowa lub kredytowa należy jak najszybciej skontaktować się ze swoim bankiem – dzwoniąc na infolinię lub logując się na konto internetowe. Jeśli dokument tożsamości zostanie skradziony, należy zgłosić się do jednostki Policji i powiadomić funkcjonariuszy o zdarzeniu, pamiętając, że podobnie jak posługiwanie się cudzym dokumentem tożsamości, również jego kradzież i przywłaszczenie jest przestępstwem. Za jego popełnienie grozi kara grzywny, ograniczenia wolności, a nawet kara pozbawienia wolności do lat 2 (art. 275 § 1 kk).

Opracowała:
Lidia Cynt

Wydział Prewencji KMP w Olsztynie

Kurzętnik ponownie miastem na mapie Polski

Miło nam poinformować, iż po 111 latach, ubiegamy się ponownie o nadanie miejscowości Kurzętnik statusu miasta. Kurzętnik od roku 1330 do 1905 roku posiadał prawa miejskie, które utracił po 575 latach poprzez degradację miasta w zaborze pruskim. Na kartach historii miasta zapisało się szereg wydarzeń rozgrywających się na płaszczyźnie historyczno-politycznej. Uzyskanie statusu miasta pozwoli przywrócić dawne tradycje miejskie.

W nadaniu praw miejskich widzimy nie tylko sprawiedliwość dziejową i przywrócenie historycznych praw miejskich, ale także szansę dynamicznego rozwoju.

Uzyskanie statusu miasta otworzy dostęp do funduszy i programów przeznaczonych dla miast. Będziemy mieli możliwość wstąpienia do Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Cittaslow, co pozwoli w nowej perspektywie finansowej ubiegać się o środki finansowe m.in. na rewitalizację terenów poprzemysłowych. Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow da możliwość ożywienia zdegradowanych, nieczynnych terenów poprzemysłowych, wykorzystania istniejących obiektów infrastruktury i przekształcenia ich w nowoczesną przestrzeń gospodarczą. Opuszczone zakłady, hale produkcyjne są wyzwaniem dla samorządów, by z korzyścią dla mieszkańców oraz krajobrazu zagospodarować poprzemysłowe tereny. Takich miejsc na terenie Kurzętnika nie brakuje. Naszą intencją jest dążenie do tego, aby Gmina Kurzętnik stała się w coraz większym stopniu gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną inwestycyjnie, konkurencyjną i nowoczesną. Niniejsze inwestycje

zwiększą atrakcyjność i konkurencyjność Gminy co pozwoli przyciągać kolejnych inwestorów, a w przyszłości przedłożyć się na rozwój społeczno- gospodarczy Gminy Kurzętnik.

Chcemy być nadal Gminą atrakcyjną inwestycyjnie, przyjazną inwestorom i mieszkańcom. Zależy nam na utrzymaniu podatków na niższym poziomie względem innych samorządów. Dążymy do stworzenia przyjaznych warunków do inwestowania i zamieszkania.

Szansą dla Kurzętnika jest dostęp do funduszy i programów, w tym również tych przewidzianych dla miast. Mamy świadomość tego, jak dużo w sferze infrastruktury drogowej jest jeszcze do zrobienia. Chodniki, drogi, modernizacja oświetlenia ulicznego, remont mostu na ul. Hunta, rewitalizacja kurzętnickiego rynku, renowacja ruin kurzętnickiego zamku. Te inwestycje mogą być zrealizowane dzięki środkom unijnym przeznaczonym dla miast.

Obecnie w Gminie Kurzętnik trwają konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy. Kurzętnik ma bardzo bogatą historię i przywrócenie praw miejskich będzie wydarzeniem historycznym, szczególnie ważnym dla przyszłych pokoleń.

Dr hab. Izabela Lewandowska

Wobec zabytków Warmii i Mazur po II wojnie światowej

Tym tekstem rozpoczynamy nowy cykl publikacji dotyczących losów zabytków Warmii i Mazur w pierwszych latach powojennych. Dzisiaj, kiedy chodzimy ulicami miast lub zaglądamy do urokliwych wiejskich kościółków, często nie zdajemy sobie sprawy ze skomplikowanych dziejów otaczających nas zabytków. Myślimy, że zawsze były takie piękne, że nie zostały podczas wojny zniszczone, że ludzie odnosili się do nich z należytą troską i uwagą. Nic bardziej mylnego! Wiele z obiektów architektury zostało w ostatnich miesiącach wojny zburzonych lub celowo podpalonych przez Armię Radziecką, a w powojennych latach ulegały dalszej ruinie, szabrownictwu, a nawet rozbiórce. Nowi mieszkańcy regionu przeważnie odnosili się do zastanej tu spuścizny kulturowej z pogardą, bez szacunku – uznając ją za niemiecką, faszystowską, po prostu wrogą. Na ziemi pruskiej przyjeżdżały specjalne ekipy szabrowników, którzy pod groźbą utraty życia zabierali mienie, grabili kamienice i kościoły, dopuszczali się jawnej kradzieży, a nawet mordów. Na fatalną sytuację ludnościową i gospodarczą, w tym także dóbr kultury,łożyło się bardzo wiele czynników, które w kolejnych odcinkach postaram się Czytelnikom wyjaśnić. Mam nadzieję, że zapoznanie się z ówczesną sytuacją, pozwoli lepiej zrozumieć skomplikowane dzieje naszego regionu i dziedzictwa kulturowego, do którego dzisiaj się tak szczerze przyznajemy. Bardziej szczegółowe informacje, a także naukowe przypisy, znajdziecie Państwo w mojej pracy habilitacyjnej: *Trudne dziedzictwo ziemi. Warmia i Mazury 1945-1989*, Olsztyn 2012. Zachęcam do czytania!

Działania bojowe 2. Frontu Białoruskiego rozpoczęły się 14 stycznia 1945 r. W ciągu dziesięciu dni wojska radzieckie opano-

wały bez większych przeszkód 92% przyznanego Polsce obszaru Prus Wschodnich. W przeddzień ofensywy zimowej dowódca 3 Frontu Białoruskiego gen. Iwan Czerniachowski (którego pomnik dopiero niedawno usunięto z Pieniężna) pisał: „Kraj faszystowski musi zostać obrócony w perzynę, tak jak nasza ziemia została przez nich spustoszona”. W wyniku działań wojennych, a następnie celowych podpalen przez Armię Czerwoną, unicestwiono cenne zabytkowe zespoły staromiejskie i inną zabudowę miast regionu: Barczewo zostało zniszczone w 40-70%, Bartoszyce w 45-60%, Biała Piska 20-84%, Biskupiec 50-60%, Bisztynek 20-75%, Braniewo 80-85%, Dobrze Miasto 60-90%, Frombork 70-80%, Giżycko 40-50%, Górowo Iławskie 20-30%, Iława 70-90%, Jeziorany 5-30%, Kętrzyn 30-50%, Lidzbark Warmiński 35-50%, Mikołajki 15-20%, Miłakowo 75%, Morąg 40-65%, Mrągowo 20-40%, Nidzica 70-96%, Olsztyn 36-60%, Olsztynek 30-70%, Orneta 12-20%, Orzysz 20-81%, Ostróda 60-70%, Pasłęk 60-80%, Pieniężno 85-95%, Pisz 70-89%, Prabuty 38-70%, Reszel 5-30%, Ryn 30-40%, Sępólno 75%, Susz 60-70%, Szczytno 43-60%, Węgorzewo 70-80%. Oprócz zniszczeń architektury i przemysłu, Armia Czerwona rabowała i wywoziła do ZSRR wszelkie dobra ruchome, a nawet związała tory

kolejowe (szerzej o tym napiszę w innym odcinku). Powszechne były też mordy i gwałty na niemieckich, warmińskich i mazurskich kobietach. Okropności te pokazuje film fabularny „Róża” w reżyserii Wojciecha Smarzowskiego oraz film dokumentalny „Bo jestem stąd” z udziałem Krzysztofa Ziemca.

Tymczasem uchwałą Rady Ministrów z 14 marca 1945 r. podzielono Ziemię Odzyskaną na cztery okręgi administracyjne: Śląsk Opolski, Śląsk Dolny, Pomorze Zachodnie i Prusy Wschodnie. Pierwsza dwudziestoosobowa ekipa kolejarzy 17 lutego przyjechała ciężarówkami z Białegostoku do Olsztyna, zaś 30 marca przybyli z Warszawy działacze polityczni i kulturalni, na czele z pułkownikiem Jakubem Prawinem – Pełnomocnikiem Rządu RP na Okręg Mazurski, i jego zastępcą Jerzym Burskim (jego ulica znajduje się na osiedlu Pieczewo w Olsztynie). W tej dwudziestoduosobowej grupie działaczy byli także Edward Małek, który objął starostwo w Nidzicy, Walter Późny – starostwo w Szczytnie, Olgierd Donimirski – starostwo w Olsztynie. Frycz Późny otrzymał zadanie zorganizowania dziedziny rybactwa, Jan Szczech został naczelnikiem Wydziału Społeczno-Politycznego w Urzędzie Pełnomocnika, Hieronim Skurpski miał organizować muzeum, a Bohdanowi Wilamowskiemu powierzono organizację wszystkich pionów spółdzielczości oraz aprowizację.

Już w 1945 r. zaczęto używać nazwy Okręg Mazurski, a dopiero w 1947 r. na mocy uchwały Sojusznicej Rady Kontroli Niemiec formalnie zlikwidowano Państwo Pruskie, a tym samym przestała funkcjonować nazwa Prusy Wschodnie. Jednak nazwa Okręg Mazurski także budziła wiele kontrowersji. Dlaczego właśnie mazurski, skoro jego stolicą jest Olsztyn, który leży na Warmii, a Warmiacy w XIX i początkach XX w. walczyli o polskość tych ziem? Być może dlatego, że w okresie międzywojennym, na jedynym skrawku Mazur, które zostało przydzielone Polsce na mocy Traktatu Wersalskiego – ziemi działdowskiej, działały Związek Mazurów i Muzeum Mazurskie. Członkowie Związku Mazurów pod koniec wojny przygotowali memoriał, w którym domagali się przyznania Prus Wschodnich Polsce. Udali się z nim do Bolesława Bieruta, który docenił ich zaangażowanie. Warmiacy byli zbyt słabi i niezorganizowani, by przeformować własną nazwę. Jednak wiersz Alojzego Śliwy wydrukowany w 1945 r. w „Wiadomościach Mazurskich” dobrze oddaje ich oburzenie:

Warmia czy Mazury?

Gdym powrócił na Warmię,
dziw mnie spotkał – jako żyję:
na Warmię przyjechałem,
a Mazury tu zastałem.

Patrzę – przecież Łyna płynie,
jak dawniej w polskim Olsztynie.
I zamek krzyżacki¹ sławny
stoi teraz, jak stał dawniej.

Czerwona, wysoka brama
stoi również taka sama.
Choć ruin wszędzie bez miary
– jednak jest to Olsztyn stary.

Lecz gdzie wzrok mój rzucę
– wszędzie, czy w gazecie, czy w urzędzie
wszystko głosi – nawet mury,
że tu teraz są Mazury.

I w starostwie, także w „Purze”²
mówią tylko o Mazurze.
W ogłoszeniach, na afiszu
tylko o Mazurach piszą.

Nawet ten nasz okręg cały
– czy to dla Mazurów chwały,
lub też z powodu innego
dostał nazwę Mazurskiego.

A o Warmii – prawie cicho.
Myślę sobie – co za lichy
– przecież nie śnię, lecz na jawie
przypatruję się tej sprawie.

Nie rozumiem, co się stało,
co też kimś pokierowało
– zmienić Warmię na Mazury,

Przecież Warmiak katolikiem,
a Mazur ewangelikiem
– a to tak jakby Warszawiaka
zmieniono na Poznaniaka.

Gdym następnie z różnych względów
musał śpieszyć do urzędów,
zawsze, wszędzie, w każdym biurze
też mi mówiono – Mazurze.

Na to doszczętnie zgłupiałem,
że dziś Mazurem zostałem,
kiedy całe moje życie,
nawet w sławnym plebiscycie,

jako Warmiak-Polak żyłem,
gdyż takim się urodziłem.
A więc wołam gromkim głosem:
skończcie wreszcie z tym bigosem,
zwiążcie nas Warmiakami,
gdyż my nie są Mazurami.

Trza dać każdemu co swoje.
Pragnę, by te słowa moje
tam, gdzie trzeba, szybko doszły
– pomyślny wynik przyniosły.

¹ Chodzi o zamek kapituły warmińskiej, powszechnie po wojnie uznawany za zamek krzyżacki.

² PUR – Państwowy Urząd Repatriacyjny.

*Zdrowych i pogodnych
Świąt Wielkanocnych,
pełnych wiary, nadziei
i miłości oraz radosnego,
wiosennego nastroju,
obfitego stołu, a także
serdecznych spotkań
w gronie rodziny
i przyjaciół wszystkim
rolnikom i ich rodzinom
oraz instytucjom
i organizacjom
rolniczym*

*życzy Zarząd
Warmińsko-Mazurskiej
Izby Rolniczej*

*Wesołych Świąt
Wielkanocnych
wszystkim obecnym
i przyszłym członkom
Towarzystwa*

życzy

 Biuro Regionalne
ul. 1-go Maja 13
10-117 Olsztyn
e-mail: biuro44@tuw.pl

W ZMIENIAJĄCYM SIĘ ŚWIECIE, WARTO PODTRZYMYWAĆ RODZINNE TRADYCJE

Zdrowych, radosnych i spokojnych
Świąt Wielkanocnych.
Niech te Święta będą dla Was
okazją do odpoczynku, relaksu
w gronie najbliższych krewnych
i znajomych oraz źródłem
spokoju ducha, zdrowia i radości.

BGŻ BNP PARIBAS

Bank zmieniającego się świata

**Zdrowych, Pogodnych i Szczęśliwych
Świąt Wielkanocnych
życzy —
Henryk Żuchowski
Dyrektor Oddziału Regionalnego
Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
w Olsztynie
wraz ze współpracownikami**

„Turniej o dzban mleka” 2016 wojewódzka impreza sportowo-edukacyjna dla gimnazjalistów

Agencja Rynku Rolnego od dwunastu lat administruje programem „Mleko w szkole”, który wspiera spożycie mleka i jego przetworów w placówkach oświatowych oraz kształtuje właściwy model konsumpcji wśród dzieci i młodzieży. Program adresowany jest do dzieci z przedszkoli, szkół podstawowych włącznie z zerówkami w szkołach podstawowych oraz uczących się w gimnazjach i szkołach średnich. Polska zajmuje 2 miejsce (po Rumunii) wśród państw UE uczestniczących w programie pod względem ilości mleka i przetworów mlecznych dostarczanych dzieciom i młodzieży w placówkach oświatowych a także pod względem pozyskiwanych środków finansowych na ten cel z budżetu unijnego.

Województwo warmińsko-mazurskie należy do ścisłej czołówki krajowej. W bieżącym roku szkolnym z programu „Mleko w szkole” w naszym województwie korzysta blisko 100 tys. dzieci i młodzieży. W programie uczestniczy ponad 530 placówek oświatowych. Od początku programu dzieci spożyły ponad 85 mln szklanek mleka.

Aktywność ruchowa i prawidłowe nawyki żywieniowe w połączeniu z działaniami edukacyjnymi w tym zakresie stanowią podstawę zdrowego trybu życia. W te założenia doskonale wpisała się pierwsza wojewódzka impreza sportowo-edukacyjna „Turniej o dzban mleka” 2016, skierowana do młodzieży gimnazjalnej z woj. warmińsko-mazurskiego. Wydarzenie w dniu 4 marca 2016r. zorganizował Oddział Terenowy ARR w Olsztynie we współpracy z Gimnazjum nr 11 im. Hieronima Skurpskiego w Olsztynie. Otwarcia imprezy dokonał Artur Chojecki - Wojewoda Warmińsko-Mazurski. Gościem specjalnym turnieju był siatkarz Zbigniew Lubiejewski, złoty medalista olimpijski z Montrealu w 1976 roku oraz Leszek Urbanowicz wieloletni siatkarz reprezentacji Polski.

Celem imprezy było:

- propagowanie zdrowego trybu życia, aktywnego wypoczynku i rekreacji dzieci z gimnazjów,
- popularyzacja programu „Mleko w szkole”,
- promowanie placówek oświatowych dbających o zdrowie dzieci i młodzieży.

W rywalizacji sportowej wzięły udział 3 osobowe drużyny z 16 gimnazjów z naszego województwa. Uczestnicy turnieju oprócz umiejętności gry w siatkówkę musieli wykazać się również wiedzą z zakresu zasad prawidłowego odżywiania oraz wagi produktów mlecznych dla rozwoju organizmu młodego człowieka. Na zwycięską drużynę czekał Puchar Dyrektora Oddziału Terenowego Agencji Rynku Rolnego w Olsztynie. Ponadto zwycięzcy otrzymali również atrakcyjne nagrody rzeczowe ufundowane przez ARR oraz liczne podmioty wspierające imprezę. Nagrody i medale wręczali: Dariusz Wasieła – Dyrektor OT w Olsztynie oraz Jarosław Marek Słoma – Zastępca Prezydenta Olsztyna. W finale w turniejowym podium znaleźli się:

<p>I miejsce
Gimnazjum nr 23 im. Marii i Georga Dietrichów w Olsztynie,</p>
<p>II miejsce
Gimnazjum w Zespole Szkół w Tuławkach,</p>
<p>III miejsce
Gimnazjum nr 1 im. Ziemi Warmińskiej w Barczewie.</p>

Wśród dodatkowych atrakcji towarzyszących imprezie dużym zainteresowaniem dzieci cieszyły się pokazy sprzętu wojskowego oraz porady dietetyka z największego centrum dietetycznego. W trakcie porady była możliwość uzyskania wielu ciekawych informacji na temat swojego ciała m.in. sprawdzić zawartość tkanki tłuszczowej czy określić współczynnik BMI. Nie zabrakło również stoisk zatwierdzonych dostawców z woj. warmińsko-mazurskiego w ramach programu „Mleko w szkole”. Patronat medialny nad imprezą objęły: TVP 3 Olsztyn, Radio Olsztyn, Radio ESKA, Radio Plus oraz Gazeta Olsztyńska, Nasz Olsztyński, wm.pl i Puls Regionu. Natomiast z przebiegu wydarzenia na antenie Radia Olsztyn została przeprowadzona bezpośrednia transmisja.

Zdrowych, pogodnych Świąt Wielkanocnych,
Pełnych wiary, nadziei i miłości.
Radosnego, wiosennego nastroju,
serdecznych spotkań w gronie rodzinnym.

Życzy
wszystkim rolnikom i przedsiębiorcom
branży rolno-spożywczej

*Dyrekcja i Pracownicy
Oddziału Terenowego
Agencji Rynku Rolnego w Olsztynie*

O co z tym popiołem chodzi?

W Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (w skrócie ZUOK) w Olsztynie uruchomionym pod koniec ubiegłego roku zastosowano, wyjątkową na skalę kraju, technologię biosuszenia odpadów. Odpady komunalne, które trafiają tu z naszych domów, po wysuszeniu w specjalnych biomotorach poddawane są dalszemu przetwarzaniu na linii sortowniczej. W dotychczas stosowanych technologiach taka praktyka nie ma wpływu na przebieg procesu przetwarzania odpadów. Wilgotne odpady zmieszane przechodzą przez sito, a to co trafia pod sito, prawie w całości obejmuje popiół oraz odpady biodegradowalne i trafia na kompostownię. W naszym zakładzie nie ma kompostowni. Dzięki suszeniu odpady uzyskują poniżej 20% wilgotności, dla porównania kartka papieru xero wyjęta ze świeżo otwartego opakowania ma 18% wilgotności. Z tak wysuszonych odpadów powstaje paliwo, które można wykorzystać w cementowniach lub kombinatach energetycznych.

Jeśli zastanowimy się chwilę, co w odpadach komunalnych się znajduje? Znajdziemy tam wszystko: papier, odpadki kuchenne, szmaty i popiół. I tu odwołuję się do Państwa wyobraźni – wszystko co jest suche powoduje pył. Znać kurz na butach po spacerze połą drogą czy pył na polach żniwnych podczas bezdeszczowego lata. A popiół? Gdy wybieracie z paleniska – pyli? Oczywiście, że tak! Pyli i to bardzo. I o ten popiół właśnie chodzi. Jeśli wyrzucimy go do odpadów zmieszanych, to po wysuszeniu będzie zachowywał się tak jak przy wyjmowaniu z pieca – będzie powodował tumany kurzu. I tu pojawia się problem ponieważ ten kurz znacznie pogarsza jakość działania poszczególnych urządzeń w zakładzie, a co ważniejsze stwarza zagrożenie dla zdrowia zatrudnionych w zakładzie pracowników.

Jednak jest na to sposób.

Kilka miesięcy temu Zarząd ZGOK wystąpił z apelem do wszystkich Gmin – Wspólników o podjęcie stosownych uchwał przez Rady Gmin zobowiązujących mieszkańców i użytkowników obiektów niezamieszkałych do selektywnej zbiórki popiołów. Wiele Gmin pozytywnie zareagowało na ten apel podjęło uchwały i rozpoczęło selektywną zbiórkę popiołu.

Ja pozwolę sobie wystosować taki apel do Państwa!

Apeluję do Pani i Pana, do wszystkich osób eksploatujących paleniska domowe o to, abyście popiół, który jest w palenisku, zbierali do oddzielnego worka i wystawiali zgodnie z harmonogramem w Waszych gminach. Zostanie on odebrany, tak jak inne odpady. Wiem, że popiół z palenia drewna wykorzystujecie Państwo na kompostowniki lub bezpośrednio na przydomowe ogródki. Dobra to praktyka i niech zostanie. Jednak, nie wszyscy mamy ogródki i kompostowniki, a wyrzucenie popiołu do odpadów komunalnych powoduje też wyższy koszt przyjęcia go na bramie, bo gdy odpady komunalne za tonę kosztują 270 zł to sam popiół 205 zł. I gdybyśmy wszyscy, popiół zbierali oddzielnie, to koszty przyjęcia byłyby niższe.

Jeszcze raz więc proszę: SEGREGUJCIE POPIÓŁ!

*Katarzyna Ludwiszewska
Specjalista ds. edukacji*

Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie

Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o.
ul. Lubelska 53, 10-410 Olsztyn
tel.: 89 513 71 01
email: zgok@zgok.olsztyn.pl

ekoSTART

Warmia i Mazury 2016

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie serdecznie zaprasza **22 maja** do Nowej Wsi w Gminie Purda, gdzie odbędzie się niecodzienna impreza sportowo-rekreacyjna pod hasłem „EKO START Warmia i Mazury 2016”.

Głównym punktem imprezy będzie bieg na dystansie 10 km oraz wyścig rowerowy na dystansie 40 km. Obie trasy będą wiodły drogami leśnymi. Zapisy do obu rywalizacji sportowych już od 8 marca na stronie www.zmierzymyczas.pl.

Bieg i rajd to tylko niektóre z atrakcji jakie przewidziano tego dnia w Nowej Wsi.

– Zapraszamy całe rodziny do wzięcia udziału w tym wydarzeniu – mówi Tadeusz Ratyński, I z-ca Prezesa Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie. – Oprócz głównej rywalizacji sportowej, odbędą się mini zawody na krótszych dystansach, konkursy i gry zręcznościowe. Każdy znajdzie coś dla siebie. Szacujemy, że w naszym pikniku rodzinnym weźmie udział około tysiąca osób - dodaje.

Podczas imprezy „EKO START Warmia i Mazury 2016” przewidziano także kiermasz regionalnych produktów, miasteczko sportowe i edukacyjne, a dla najbardziej aktywnych cenne nagrody ufundowane przez WFOŚiGW w Olsztynie.

Szczegółowe informacje już wkrótce na stronach:

www.zmierzymyczas.pl, www.fundusz.olsztyn.pl

oraz na profilu facebookowym WFOŚiGW w Olsztynie.

Adam Krzyśków na czele Konwentu Prezesów WFOŚiGW

Adam Krzyśków

– Prezes Zarządu WFOŚiGW w Olsztynie został wybrany Prezesem Konwentu Prezesów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W minionej kadencji funkcję tę pełnił Jacek Chrzanowski, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Szczecinie. Główną rolą prezesa jest m.in. koordynowanie współpracy pomiędzy funduszami, NFOŚiGW i Ministerstwem Środowiska. Konwent tworzą prezesi 16 wojewódzkich funduszy. Zajmuje się on zagadnieniami wymagającymi współdziałania z parlamentem, Ministrem Środowiska, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz innymi instytucjami centralnymi. Tworzy opinie do projektów aktów prawnych wpływających na działalność wojewódzkich funduszy, a także koordynuje wypracowanie stanowisk i programów dotyczących finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Wesołych Świąt

Z okazji Świąt Wielkanocnych wszystkim naszym partnerom, przyjaciołom, klientom i współpracownikom, wszystkiego, co najlepsze i najprzyjemniejsze, wiosennego nastroju, radości i dalszej owocnej współpracy.

W imieniu Zarządu i Pracowników Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

życzy Adam Krzyśków

Prezes Zarządu

W Olsztynie, Elku i Elblągu odbyły się spotkania dotyczące RPO WiM na lata 2014-2020

Unijne miliony dla środowiska Warmii i Mazur

Blisko 500 osób wzięło udział w spotkaniach „Fundusze europejskie dla środowiska Warmii i Mazur – jak skutecznie założyć wniosek na działania związane z ochroną środowiska i OZE”, które odbyły się w Olsztynie, Elku i Elblągu. Ich organizatorem był Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, które jest Instytucją Pośredniczącą Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2014–2020.

Uczestników konferencji w Olsztynie przywitał Adam Krzyśków – prezes WFOŚiGW w Olsztynie

W poniedziałek 29 lutego rozpoczął się nabór wniosków w ramach RPO WiM Osi Priorytetowej 4. **Efektywność energetyczna i 5. Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów.** WFOŚiGW w Olsztynie jako Instytucja Pośrednicząca w przekazywaniu środków w ramach RPO WiM zorganizował cykl spotkań dotyczących przekazania informacji bieżących informacji

dla potencjalnych beneficjentów środków unijnych. Docelowo przeszkolonych zostało blisko 500 osób, w tym przedsiębiorcy, samorządowcy i przedstawiciele organizacji pozarządowych. W poniedziałek 22 lutego takie spotkanie odbyło się w Olsztynie. Wzięło w nim udział ponad 250 osób. Uczestników konferencji przywitał Adam Krzyśków, prezes WFOŚiGW w Olsztynie.

– Serdecznie witam państwa na naszym spotkaniu i mam nadzieję, że poruszone dzisiaj zagadnienia pozwolą wam skutecznie aplikować o środki unijne, a wątpliwości dotyczące poszczególnych poddziałań zostaną w pełni wyjaśnione – mówił prezes Adam Krzyśków.

Podczas spotkania omówiono ze szczegółami cztery działania wdrażane przez WFOŚiGW w Olsztynie: działanie 4.1 **Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych**, działanie 4.2 **Efektywność energetyczna i wykorzystanie OZE w MŚP**, działanie 5.2 **Gospodarka wodno-ściekowa**, działanie 5.3 **Ochrona różnorodności biologicznej**. W nowej perspektywie alokacja środków we wszystkich czterech konkursach wynosi ponad 390 mln zł. Zdecydowana większość środków – ponad 290 mln zł – dotyczy wspierania wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Podczas spotkań informacyjnych nie zabrakło indywidualnych konsultacji ze specjalistami Wojewódzkiego Funduszu. Nabór wniosków potrwa do 30 marca 2016 roku. Szczegółowe informacje dotyczące konkursów znajdują się m.in. na stronie www.fundusz.olsztyn.pl

W spotkaniu w Olsztynie wzięło udział ponad 250 osób

Tekst i fot. Grzegorz Siemieniuk

**Maria Sokoll
z-ca Prezesa Zarządu WFOŚiGW
w Olsztynie**

W poniedziałek, 29 lutego rozpoczął się nabór wniosków w pierwszych konkursach, które Zarząd Województwa ogłosił w ramach Osi Priorytetowych 4. i 5. Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2014-2020. W konkursach tych przewidziane są zadania związane z odnawialnymi źródłami energii, gospodarką wodno-ściekową i ochroną bioróżnorodności biologicznej. Wojewódzki Fundusz w Olsztynie na mocy porozumienia z Marszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego podpisanym 2 listopada 2015 roku nadal pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej i odpowiada za wydatkowanie z funduszy unijnych ponad 200 mln euro. To duża kwota i niemałe wyzwanie postawione

zarówno przed Funduszem jak i beneficjentami. Pragnę zwrócić Państwa uwagę na rozwiązania zawarte w nowych regulaminach konkursów, które odbiegają od dotychczas stosowanych w perspektywie 2007-2013, a dotyczące m.in. możliwości uzupełniania wniosków i ewentualnych poprawek podczas trwania ich weryfikacji. Dodatkowo premiowane będą projekty, które zakończą swoją realizację do 30 czerwca 2018 roku. Ważne więc, aby złożone pomysły były bezbłędnie przygotowane. Mam nadzieję, że w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej powstaną kolejne ważne inwestycje, które służyć będą naszym beneficjentom i środowisku naturalnemu Warmii i Mazur.

Zużyte baterie to niebezpieczne odpady szkodliwe dla zdrowia i życia

Jedna mała bateria może skażać metr sześcienny gleby i zatruć nawet 500 litrów wody. Lekko myślenie wyrzucane do śmieci zużyte baterie przynoszą szkody nie tylko środowisku, ale też naszemu zdrowiu.

Już najmłodszemu pokoleniu trzeba uświadamiać, że nie można dowolnie wyrzucać baterii, bo jest to trucizna dla środowiska. Wiedzą o tym uczniowie szkół w Małdytach i Hejdyku

fot. Dariusz Łuczak/ Małgorzata Ruszczyk

Trudno sobie wyobrazić korzystanie z najprostszych urządzeń, poczynając od budzika, elektrycznej szczoteczki do zębów, zegarków elektronicznych, telefonów komórkowych, bez baterii. Niezależnie od ich rodzajów, czy mamy do czynienia z popularnymi „paluszkami”, bateriami litowymi, wielokrotnego ładowania, wszystkie bez wyjątku zaliczane są do odpadów niebezpiecznych.

Ponad 300 mln sztuk rocznie

Najpopularniejsze baterie litowe, w które wyposażone są telefony komórkowe i prawie każde urządzenie elektroniczne, jeśli po zużyciu zamiast do recyklingu trafią do śmieci zmieszanych, stwarzają poważne zagrożenie dla środowiska. – Lit jest metalem wyjątkowo reaktywnym chemicznie i błyskawicznie wchodzi w reakcję w glebie – tłumaczy prof. Zbigniew Endler z Wydziału Nauk o Środowisku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Polacy zużywają rocznie prawie 300 mln jednorazowych baterii, które zawierają metale ciężkie jak m.in. kadm, ołów, czy rtęć, które nie ulegają neutralizacji. W jednej tonie zużytych baterii, znajduje się średnio 3 kg rtęci. Rtęć bywa przyczyną masowych skażeń środowiska i zatrucia organizmy żywe. Zatrucie ołowiem powoduje zaburzenia pracy mózgu, a kadm przyczynia się m.in. do zmian nowotworowych.

Ze względu na toksyczność składników, baterie muszą być odpowiednio zutylizowane, o czym mówią też regulacje prawne. Zużyte baterie należy przekazywać do punktów selektywnej zbiórki. Jednak w praktyce często wygląda to tak, że niepotrzebną baterię wyrzucamy po prostu do śmietnika. – To jest nasz polski problem, wiemy że czegoś nie należy robić, ale to bagatelizujemy. Bo przecież nic się nie stanie jeśli wyrzucę jedną baterię do ogólnego śmietnika. To błąd psychologiczny, ponieważ tu nie chodzi o jedną baterię, ale o miliony sztuk. Problem jest w edukacji. Już najmłodszemu pokoleniu trzeba uświadamiać, że nie można dowolnie wyrzucać baterii, bo jest to trucizna dla środowiska – mówi profesor.

Brakuje pojemników i nie ma segregacji

W szkołach, sklepach czy niektórych urzędach są dostępne specjalne pojemniki do których można wrzucać zużyte baterie. Tylko taka selekcja pozwoli je odpowiednio zutylizować, aby do środowiska nie przedostawały się szkodliwe toksyny. Światową czołówkę otwiera Japonia. Tam do recyklingu trafia aż 95 procent baterii. Nieźle radzą też sobie Skandynawowie, gdzie recyklingowi poddawanych jest około 60 proc. baterii. Dla Polski brak danych.

Zapytaliśmy przedstawicieli ponad 100 gmin z naszego województwa, czy mają na swoich terenach przy osiedlowych śmietnikach, specjalne pojemniki na zużyte baterie, aby mieszkańcy podobnie jak segregują makulaturę, czy plastik, mogli też na bieżąco oddzielać baterie od ogólnych śmieci. Z kilkunastu nadesłanych odpowiedzi wynika, że przy śmietnikach takich pojemników brak. W większości gmin problem rozwiązywany jest klasycznie, czyli poprzez organizację punktów zbiórki w szkołach, sklepach, czy budynkach użyteczności publicznej.

W Gołdapi wygląda to nieco inaczej. Od mieszkańców bloków baterie odbierane są raz w miesiącu przy odbiorze odpadów wielkogabarytowych. Z domków jednorodzinnych i z terenu gminy, raz na trzy miesiące. Muszą być jednak oddawane w sposób selektywny, czyli np. w reklamówce.

Samorządy zainteresowane zakupem pojemników na baterie mogą ubiegać się o wsparcie z konkursów dotacyjnych WFOŚiGW w Olsztynie. Taką możliwość stwarza m.in. program Edukacja Ekologiczna – Organizacja konkursów, seminariów, spotkań ekologicznych, z którego można uzyskać dotację do 10 tys. zł. O środki można starać się także w ramach konkursu dotacyjnego Mikrogranty, ale w imieniu sołectw o dotację z tego programu musi wystąpić gmina.

Wioletta Sawicka

ZASADY KONKURSU „EKO – SOŁECTWO”

Redakcja Pulsu Regionu Magazynu Samorządów Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie organizuje po raz **szósty** konkurs zbiórki elektrośmieci.

Zbieramy: lodówki, zamrażarki, roboty kuchenne, pralki, kuchenki, czajniki, tostery, zmywarki, suszarki, żelazka, odkurzacze, telewizory, radia, komputery, laptopy, drukarki, monitory, telefony, maszyny do szycia, golarki, zabawki elektryczne, baterie, silniki elektryczne, dojarki, akumulatory itd.

Zapraszamy wszystkich sołtysów do udziału w akcji, wyznaczenie miejsca na zbiórkę oraz podanie terminu rozpoczęcia i zakończenia.

Udział w konkursie należy zgłosić do redakcji listem z pełnym adresem i telefonem kontaktowym

Minimalna waga odpadów – 500 kg.
Odbiór ustalony będzie z każdym sołectwem indywidualnie

Elektrośmieci odbierać będzie firma Remondis Electrorecycling Sp. z o.o

Instytucje wspierające zwycięzców: WFOŚiGW w Olsztynie, Remondis Electrorecycling Sp. z o.o, Organizacja Odzysku Electro-System, Samorząd Wojewódzki, W-MIROL w Olsztynie, Bank BGŻ BNP Paribas SA Olsztyn, ZGOK Sp z o.o w Olsztynie, W-MODR w Olsztynie

**I miejsce - 1500 zł, II-IV miejsce - po 1000 zł,
V-X miejsce po 500 zł.**

Serdecznie zapraszamy wszystkich do udziału w konkursie

Współfinansowano ze środków WFOŚiGW w Olsztynie

REMONDIS®
ELECTRORECYCLING

Kontakt:
Inter Prim Sp. z o.o.
Redakcja Puls Regionu
Magazyn Samorządów Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

ul. Św. Wojciecha 2/23
10-038 Olsztyn
tel. 89 535 48 90
Irena Węgrowska
kom. 501 246 598

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

BGŻ BNP PARIBAS Bank
zmieniającego się
świata

Olsztyn, marzec 2016 r.

Szanowni Państwo,

informujemy, że nasz Bank posiada już w ofercie nowy **Kredyt obrotowy nieoprocentowany dla producenta rolnego**. Jest to kredyt preferencyjny pod dopłaty bezpośrednie (linia KO), wprowadzony przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) z uwagi na opóźnienia powstałe w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) w wypłatach dopłat.

Jeśli więc należą Państwo do grona producentów rolnych, którzy nadal oczekują na płatności obszarowe, zachęcamy do złożenia w Banku wniosku o ww. Kredyt, **udzielany na okres do dnia, w którym nastąpi wypłata przez ARiMR zaległych dopłat bezpośrednich, maksymalnie do 14 lipca 2016 r.**

Kredyt obrotowy nieoprocentowany dla producenta rolnego to oferta finansowania, której podstawowe zalety przedstawiamy poniżej:

- **kwota kredytu** - określona w zaświadczeniu wydanym przez kierownika biura powiatowego ARiMR, gdzie został złożony wniosek o przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2015 r.,
- **oprocentowanie kredytu płatne w całości przez ARiMR** - w comiesięcznych cyklach jako pomoc *de minimis* w rolnictwie,
- **wkład własny** - brak konieczności wniesienia własnych środków finansowych,
- **przeznaczenie kredytu** - na sfinansowanie kosztów prowadzenia produkcji rolnej,
- **provizja** - płatna jednorazowo przez Kredytobiorcę w wys. 0,25% kwoty kredytu,
- **spłata** - jednorazowa ze środków z dopłat bezpośrednich, najpóźniej do 14 lipca 2016 r.,
- **zabezpieczenie** - dopłaty płacone przez ARiMR na wskazany i prowadzony przez Bank rachunek techniczny dla Klienta, który nie może zostać zmieniony w czasie obowiązywania umowy kredytowej.

Ze względu na ograniczoną dostępność środków finansowych zachęcamy do składania wniosków kredytowych. Informujemy, że wypłata środków z Kredytu nastąpi po podpisaniu umowy kredytowej, nie wcześniej jednak niż po uzyskaniu przez Bank stosownych limitów od ARiMR.

Zapraszamy do oddziałów Banku BGŻ BNP Paribas, w których nasi doradcy udzielą Państwu dokładnych informacji na temat warunków uzyskania Kredytu.

Z poważaniem

Dariusz Radziejewski

Dyrektor Regionu Bankowości Detalicznej i Biznesowej

Kredyt obrotowy nieoprocentowany dla producenta rolnego (zwany dalej „Kredytem”) jest kredytem preferencyjnym (linia KO) pod dopłaty bezpośrednie, wprowadzonym przez MRiRW w związku z opóźnieniami powstałymi w ARiMR w wypłatach dopłat. Kredyt udzielany jest do wyczerpania limitu przyznanego Bankowi BGŻ BNP Paribas S.A. (zwanemu dalej „Bankiem”), na okres maksymalnie do 14 lipca 2016 r. (data, do której możliwa jest wypłata płatności bezpośrednich za 2015 r., wydłużona o 14 dni). Kwota kredytu dla Klienta jest kwotą określoną na podstawie zaświadczenia przedstawionego w Banku, wydanego przez kierownika biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce złożenia wniosku o przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2015 r. Oprocentowanie Kredytu jest zmienne. Należne Bankowi odsetki w całości płaci ARiMR, co miesiąc, jako pomoc *de minimis* w rolnictwie udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji UE nr 1408/2013. Wysokość oprocentowania ustalana jest wg stawki WIBOR 3M powiększonej o 2,5 p.p. i wynosi 4,23% (wg stanu na 3 marca 2016 r.). Zabezpieczenie kredytu stanowią dopłaty płacone przez ARiMR na wskazany i prowadzony przez Bank rachunek dla Kredytobiorcy, który zgodnie z gwarancją udzieloną Bankowi przez ARiMR nie może zostać zmieniony w czasie obowiązywania umowy kredytowej. Kredyt dostępny jest w wybranych oddziałach Banku, będących przed połączeniem Banku BNP Paribas Polska z Bankiem BGŻ, oddziałami Banku BGŻ. Zawarcie umowy kredytowej jest uzależnione od decyzji Banku oraz posiadania zdolności kredytowej przez Klienta. Szczegółowe zasady dotyczące Kredytu dostępne są w ww. oddziałach Banku, na stronie www.bgzbnpparibas.pl, na stronie ARiMR (www.arimr.gov.pl) oraz na stronie MRiRW (www.minrol.gov.pl). Niniejszy materiał ma charakter reklamowy i informacyjny, nie stanowi oferty w rozumieniu k.c. Świadczenie reklamowanych usług i produktów bankowych następuje na warunkach i zasadach szczegółowo określonych w umowie z Klientem. Bank BGŻ BNP Paribas Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ul. Kasprzaka 10/16, 01-211 Warszawa, zarejestrowany w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod nr. KRS 0000011571, posiadający NIP 526-10-08-546 oraz kapitał zakładowy w wysokości 84 238 318 zł w całości wpłacony.

VI EDYCJA KONKURSU ecologicznego sołectwo

Zapraszamy
wszystkie
sołectwa
do udziału
w konkursie

Współfinansowano ze środków WFOŚiGW w Olsztynie

REMONDIS®
ELECTRORECYCLING

**ELECTRO
SYSTEM**

